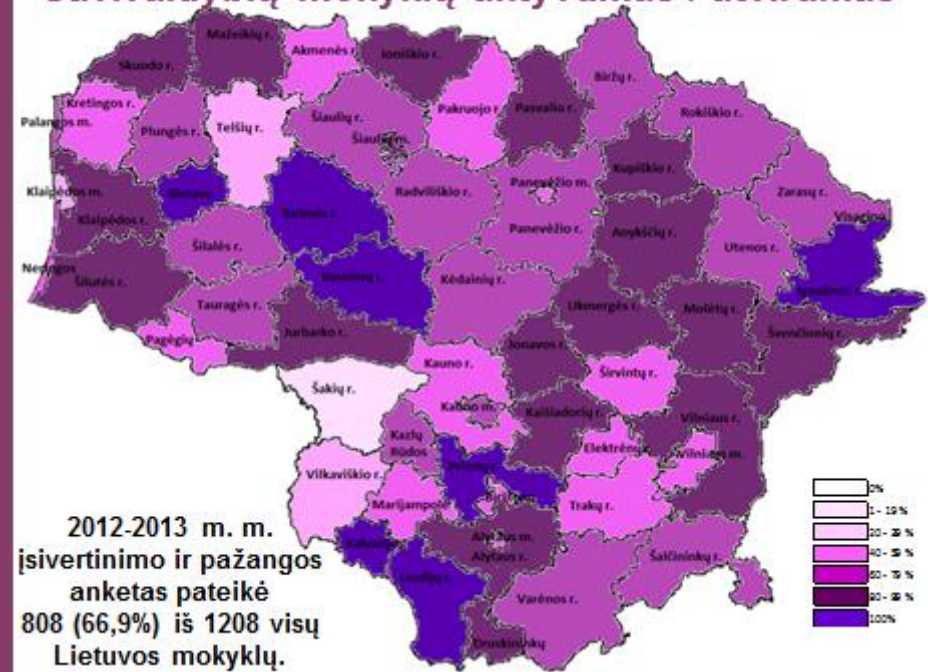

Mokyklų veiklos kokybės tobulinimo ir pažangos aspektai 2012-2013 m. m.

Kokybinė atvejo analizė

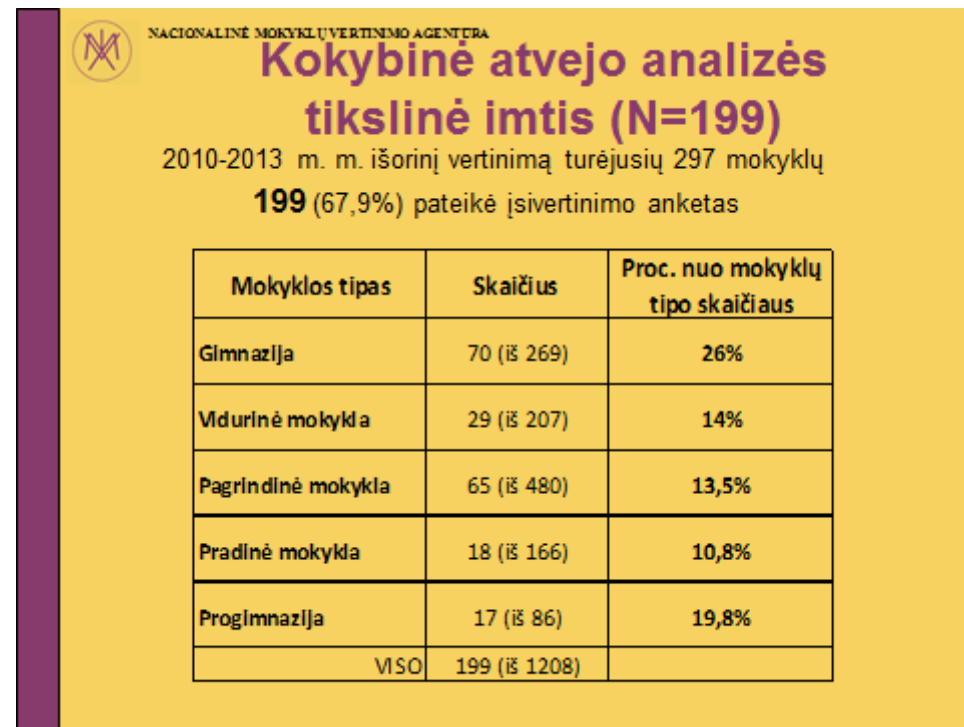
Savivaldybių mokyklų aktyvumas / atvirumas

- 2012-2013 m. m. **aktyviausios** savivaldybių mokyklos atsiuntusios įsivertinimo ir pažangos anketas: Ignalinos r., Kalvarijos, Kelmės r., Lazdijų r., Prienų r., Raseinių r. ir Rietavo.
- 2012-2013 m. m. **pasyviausios** savivaldybių mokyklos: Šakių r., Klaipėdos m., Vilkaviškio r. ir Telšių r.

- 2012-2013 m. m. iš 808 mokyklų atsiuntusių įsivertinimo anketas **sutinka apie pažangą pasiskelbti 436** (54 proc.), o iš visų Lietuvos mokyklų būtų 36,1 proc.
- 2012-2013 m. m. **372** (46 proc.) mokyklos atsiuntusios įsivertinimo anketas **nesutinka** apie pažangą skelbti, o iš visų Lietuvos mokyklų būtų 30,8 proc.
- Iš visų 1208 Lietuvos mokyklų neatsiuntė įsivertinimo anketų 400 (33,1 proc.).

- Kokybinei mokyklų pažangos analizei buvo pasirinkta tikslinė imtis – mokyklos turėjusios išorinį vertinimą 2010 -2013 m. m. (nuo 2010 metų II pusmečio iki 2013 metų I pusmečio). Paskutinius trejus mokslo metus išorinį vertinimą turėjo 297 mokyklos, tačiau iš jų **199** pateikė įsivertinimo anketas 2012-2013 m. m.

Mokyklos, 2010-2013 m. m. turėjusios išorinį vertinimą, dažniau atkreipė dėmesį į išorės vertintojų rekomenduojamus tobulinti rodiklių veiklas (-5):

- 2.5.2. Mokymosi veiklos diferencijavimas (1 vieta);
- 2.6.2. Vertinimas kaip ugdymas (3 vieta);
- 2.3.4. Išmokimo stebėjimas (12 vieta);
- 3.1.1. Atskirų mokinių pažanga (9 vieta);
- 2.3.1. Mokymo nuostatos ir būdai (7 vieta).

Taip pat po išorinio vertinimo mokyklos dažniausiai pasirenka tobulinti 2.4.1. Mokymosi motyvacijos, 4.5.2. Tėvų švietimo politiką, 2.2.2. Pamokos struktūros kokybę, 2.4.2. Mokėjimą mokyti ir kt. veiklas.

NACIONALINĖ MOKYKLŲ VERTINIMO AGENTŪRA

Mokyklų įsivertinimo ir išorinio vertinimo (-5) tobulintinių rodiklių palyginimas

Išorinio vertinimo rodikliai -5 (N=293) 2010-2013 m. m.	Turėjusios išorinį vertinimą (N=199) įsivertinimo rodikliai 2012-2013 m. m.	Neturėjusios išorinio vertinimo (N=520) įsivertinimo rodikliai 2012-2013 m. m.
2.5.2. Mokymosi veiklos diferencijavimas	2.5.2. Mokymosi veiklos diferencijavimas	2.4.1. Mokymosi motyvacija
2.6.2. Vertinimas kaip ugdymas	2.4.1. Mokymosi motyvacija	2.4.2. Mokėjimas mokyti
2.3.4. Išmokimo stebėjimas	2.6.2. Vertinimas kaip ugdymas	2.5.2. Mokymosi veiklos diferencijavimas
3.1.1. Atskirų mokinių pažanga	4.5.2. Tėvų (globėjų, rūpintojų) švietimo politika	4.5.1. Tėvų (globėjų, rūpintojų) pagalba mokantis
2.3.1. Mokymo nuostatos ir būdai	2.2.2. Pamokos struktūros kokybė	4.5.2. Tėvų (globėjų, rūpintojų) švietimo politika

- Mokyklos **turėjusios išorinį vertinimą** dažniau atkreipia dėmesį į rekomenduojamus tobulinti rodiklių veiklas: 2.5.2. *Mokymosi veiklos diferencijavimas* ir 2.6.2. *Vertinimas kaip ugdymas*.

Be to pažvelgus į ankstesnę skaidrę „2012-2013 m. m. mokyklos dažniausiai rinkosi tobulinti“ matome, jog patenka į dažniausiai pasirinktų tobulinti rodiklių dešimtuką 2.3.1. *Mokymo nuostatos ir būdai* (7 vieta) ir 3.1.1. *Atskirų mokinių pažanga* (9 vieta).

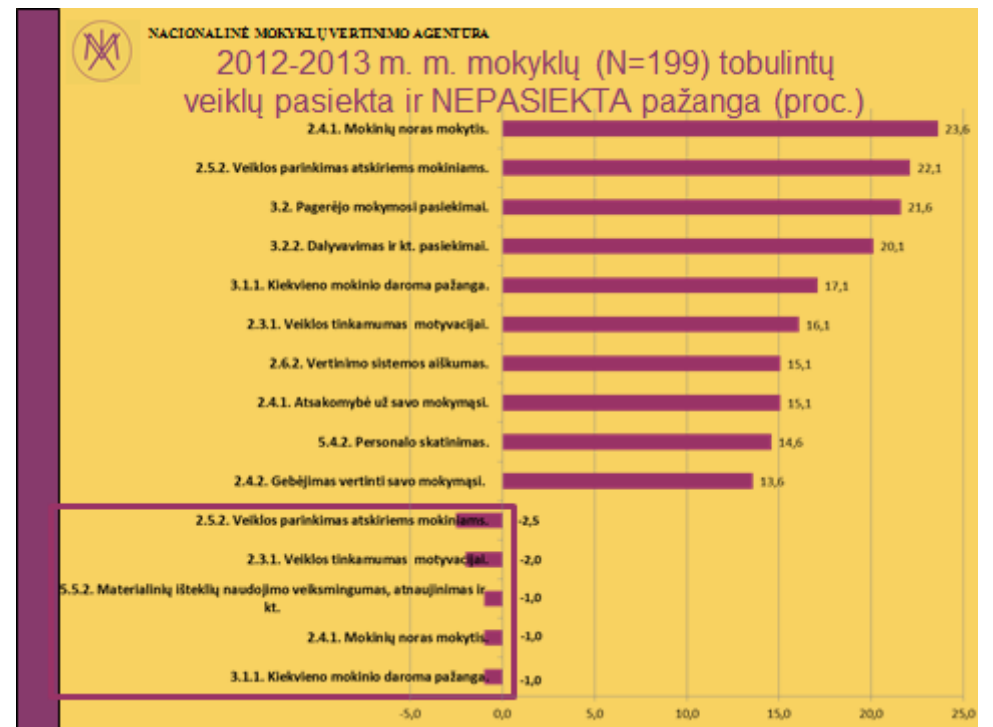
Mokyklos retai atkreipia dėmesį po išorinio vertinimo rekomenduojamą 2.3.4. *Išmokimo stebėjimo* veiklą tobulinimą. Tobulintinas rodiklis nepatenka tarp mokyklų dažniausiai 10 pasirinktų tobulintinių veiklų, nors yra vienas iš dažniausiai (3 vieta) išorės vertintojų rekomenduojamų tobulintinių veiklų mokyklose.

- Mokyklos **neturėjusios išorinio vertinimo** rečiau atkreipia dėmesį į išorinio vertinimo rekomenduojamus tobulinti rodiklius.

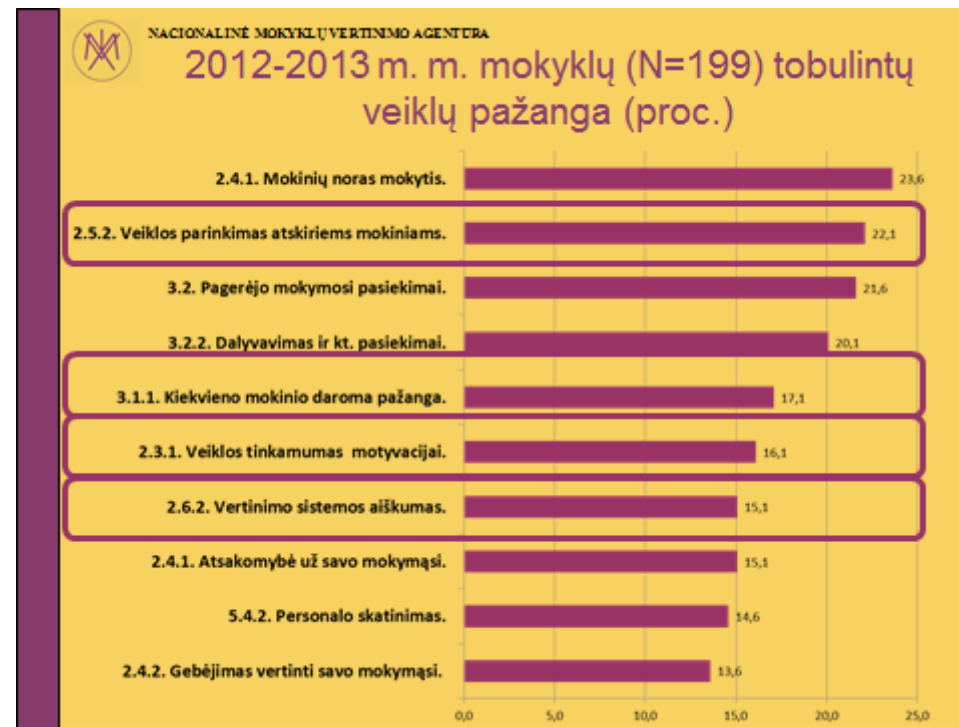
NACIONALINĖ MOKYKLŲ VERTINIMO AGENTŪRA				
Mokyklos padaryta pažanga (2012-2013 m. m.)				
Tobulinimą veikiąs rodiklis	BUVO (...m. arba ...m. m.)	VEIKTA (...m. arba...m. m.)	YRA (2012 m. arba 2011-2012 m. m.)	BUS (... m. arba... m. m.)
252	Rodikliai pasirinkti tobulinti remiantis 2011 m. gimnazijos vidaus veiklos planavimo įvertinimo duomenimis, giluminis nagrinėjimas, įvertinimas, rekomendacijos	(2012-2013 m. m.) Nustatyti mokinių mokymosi stiliai. Individualizuojant ir diferencijuojant mokymo procesą naudojamos įvairios techninės mokymo priemonės: tai padeda geriau išmokyti medžiagą, įvairių mokymosi stilių mokiniams (Interaktyvi lenta, Multimedia, kompiuteriai, Internetas). Pamokoje ypatingas dėmesys skiriamas ugdomosios veiklos diferencijavimui ir individualizavimui. 90 proc. mokytojų kėlė kvalifikaciją, skolaikinės pamokos organizavimo tema ir įgijo papildomų žinių apie ugdomosios veiklos diferencijavimą ir individualizavimą.	Iš apklausų vykdytų mokytojams ir mokiniams nustatė, kad 80% mokytojų gabesniems klasės mokiniams, kurie per pamoką greitai atlieka užduotis, duoda papildomų užduočių, jei reikia, gali palengvinti skiriamų užduočių atlikimą silpnesniems mokiniams: mokytojai leidžia naudotis žodynu, atlikti užduotį kartu su draugu ir pan. Pagerėjo mokinių pažangumas ir kokybė. Padidėjo labai gerai besimokančiųjų mokinių skaičius. Pamokos tapo įdomesnės, įtraukiančios į veiklą ir leidžiančios moksleiviams atskleisti savo gabumus, tenkinti poreikius. Mokiniai renka neformaliojo ugdymo užsiėmimus pagal poreikius, gebėjimus. Dalykų konsultacijas lanko ir gabūs, ir silpnai besimokantys mokiniai. Mūsų gimnazijos mokiniai aktyviau pradėjo dalyvauti konkursuose, olimpiadose gimnazijoje, mieste, respublikos ir tarptautiniuose mastu. Tai rodo gausiai laimėtos prizinės vietos (rezultatų suvestinės). Gimnazijoje pagausėjo renginių, kuriuose gali dalyvauti gabūs mokiniai	Mokytojai mokymo veiklą, turinčią tempą parengti pagal mokinių grupės poreikius, gebėjimus –naudos skirtingas mokymo priemones (vadovėliai, pratybų sąsiuviniai, dalomoji medžiaga), taikys skirtingus atsiskaitymo būdus (toddio ir raštu, testai; išryškinę užduotys ir kt.). Pamokų veikla bus sistemingai diferencijuojama ir individualizuojama; mokinių darbas stebimai vertinamas. Mokytojai diferencijuos namų užduotis.

X Mokyklos įsivertinimo ir pažangos anketos pavyzdys, pasirinkus tobulinti 2.5.2. Mokymosi veiklos diferencijavimą.

Iš mokyklų aprašyto pažangos stulpelio „YRA“ buvo atlikta kokybinė turinio analizė ir koduojama pagal veiklos rodiklių paaiškinimus. Pasiekta pažangos teiginiams buvo suteikiama teigiama arba neigiama reikšmė. Sukodavus teiginius skaičiuojamas absoliutinis dažnumas nuo mokyklų skaičiaus.

- Tobulintų veiklų pasiekta pažanga – teigiami įvertinimai (dažniausiai 10).
- Tobulintų veiklų nepasiekta pažanga – neigiamos rodiklių reikšmės (dažniausiai 5).

Mokyklos nurodo dažniausią tobulintų veiklų pažangą:

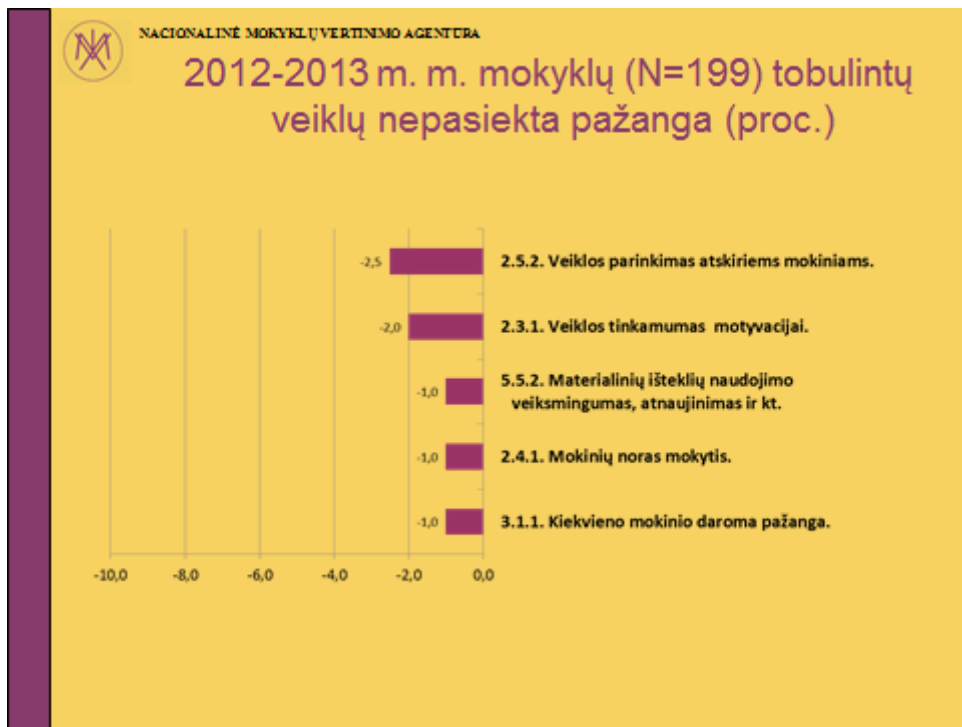
- 2.4.1. Mokinių noras mokytis, aktyvumo ir pasitikėjimo savo jėgomis lygis;
- 2.5.2. Veiklos, turinio ir mokymosi tempo parinkimas atskiriems mokiniams ir jų grupėms pagal poreikius ir gebėjimus;
- 3.2. Pagerėję mokymosi pasiekimai ir t.t.

Dažniausiai minėta mokyklų pažanga buvo ugdymo ir mokymosi bei pasiekimų srityse.

Tarp mokyklų nurodytos tobulintų veiklų dažniausios pažangos patenka ir išorinio vertinimo rekomenduojamos tobulinti (-5) rodiklių veiklų pasiekta pažanga:

- 2.5.2. Veiklos, turinio ir mokymosi tempo parinkimas atskiriems mokiniams ir jų grupėms pagal poreikius ir gebėjimus;
- 3.1.1. Kiekvieno mokinio daroma pažanga, palyginti su ankstesniais akademinius įvairių sričių pasiekimais;
- 2.3.1. Ugdomosios veiklos formų (strategijų, būdų, metodų, užduočių) tinkamumas mokymosi motyvacijai ir mokinių aktyvumui palaikyti.
- 2.6.2. Mokymosi vertinimo sistemos (kriterijų, organizavimo) aiškumas ir pagrįstumas.

Deja, mokyklos žymiai rečiau pasiekė 2.3.4. *Išmokimo stebėjimo* tobulintų veiklų pažangos. Tik 6 mokyklos nurodė pasiektą pažangą 2.3.4. Tinkamas patikrinimo, kiek mokiniai suprato ar ką išmoko, dažnumas. O 5 mokyklos – 2.3.4. Grįžimas prie nesuprastų ar neišmokyto dalykų.

Viso 34 mokyklos (iš 199) pasisakė apie tobulintų veiklų nepasiektą pažangą.

Šiais rodikliais (252,231, 552, 241, 311) kaip dažniausiai nepasiektą pažangą pasisakė 15 (iš 199) Lietuvos mokyklų.

Tarp šių tobulintų veiklų dažniausiai nepasiektos pažangos patenka išorinio vertinimo rekomenduojami tobulinti (-5) net trys rodiklių (2.5.2., 2.3.1., 3.1.1.) veiklos.

Gimnazijos dažniausiai pažangą nurodo:

- 2.4.1. Mokinių noras mokytis, aktyvumo ir pasitikėjimo savo jėgomis lygis;
- 2.5.2. Veiklos, turinio ir mokymosi tempo parinkimas atskiriems mokiniams ir jų grupėms pagal poreikius ir gebėjimus;
- 3.2. Pagerėję mokinių mokymosi pasiekimai ir t.t.

Gimnazijos rinkosi tobulinti rekomenduojamus išorinio vertinimo tobulintinas (-5) rodiklių veiklas (2.5.2., 2.6.2., 2.3.4., 3.1.1., 2.3.1.), o iš jų dažniausiai nurodė **pasiektą pažangą**:

- **2.5.2.** Veiklos, turinio ir mokymosi tempo parinkimas atskiriems mokiniams ir jų grupėms pagal poreikius ir gebėjimus;
- **2.6.2.** Mokymosi vertinimo sistemos (kriterijų, organizavimo) aiškumas ir pagrįstumas.
- **3.1.1.** Kiekvieno mokinio daroma pažanga palyginti su ankstesniais akademiniais įvairių sričių pasiekimais.

Gimnazijos **žymiai rečiau** pasiekė pažangą **2.3.4. Išmokimo stebėjimo bei 2.3.1.** Mokymo nuostatos ir būdai.

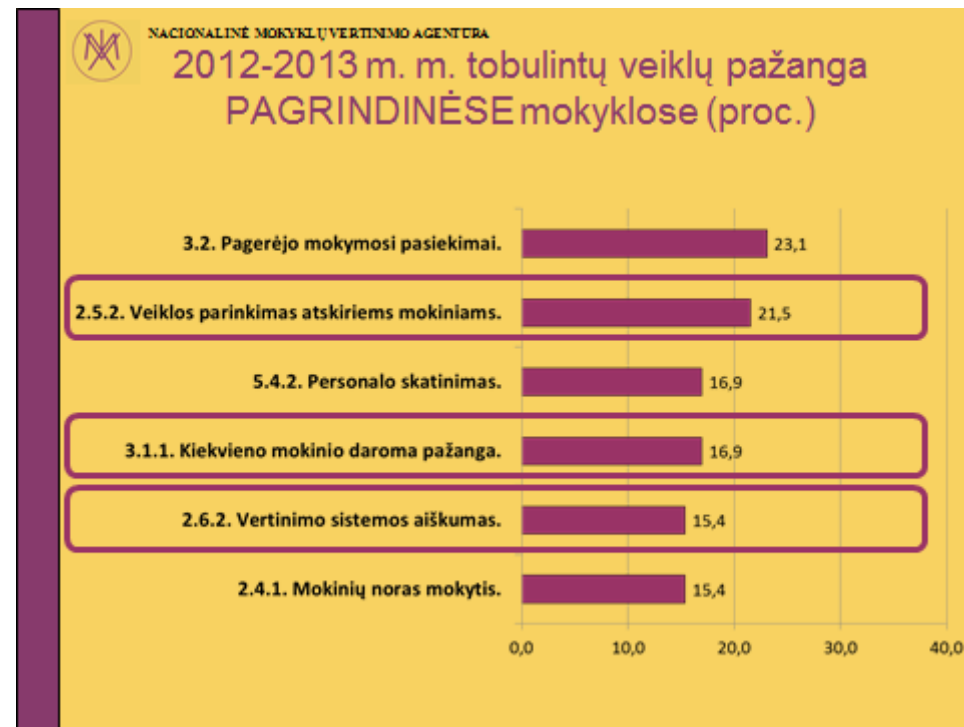
Vidurinės mokyklos dažniausiai pasiektą pažangą nurodo:

- 3.2.2. Dalyvavimas ir pasiekimai olimpiadose, konkursuose, projektuose.
- 2.4.1. Mokinių noras mokytis, aktyvumo ir pasitikėjimo savo jėgomis lygis;
- 2.4.2. Gebėjimas vertinti savo mokymąsi ir t.t.

Vidurinės mokyklos rinkosi tobulinti nevisus rekomenduojamus išorinio vertinimo tobulintinas rodiklių veiklas (2.5.2., 2.6.2., 3.1.1., 2.3.1.). Tik vidurinės mokyklos **nesirinko** tobulinti **2.3.4. Išmokimo stebėjimo** rodiklio veiklų. Ir nebuvo nurodyta pasiekta pažanga šioje srityje.

Deja, vidurinių mokyklų išorinio vertinimo **rekomenduojamos** tobulintinos rodiklių veiklos (-5) **nepatenka** į nurodomą **dažniausiai** pasiektą **pažangą**.

Vidurinės mokyklos **žymiai rečiau pasiekė** tobulintų veiklų pažangą - **3.1.1. Kiekvieno mokinio daroma pažanga**. Po 2 mokyklas nurodė pasiektą pažangą **2.5.2. Veiklos, turinio ir mokymosi tempo parinkimas** atskiriems mokiniams ir jų grupėms pagal poreikius ir gebėjimus ir **2.3.1. Mokymo nuostatos ir būdai bei 2.6.2. Vertinimas kaip ugdymas**.

Pagrindinės mokyklos dažniausiai pažangą nurodo:

- 3.2. Pagerėjo mokymosi pasiekimai;
- 2.5.2. Veiklos, turinio ir mokymosi tempo parinkimas atskiriems mokiniams ir jų grupėms pagal poreikius ir gebėjimus;
- 5.4.2. Pagarba personalui, skatinimas ir sąlygų sudarymas tobulinant kvalifikaciją ir t.t.

Pagrindinės mokyklos rinkosi tobulinti rekomenduojamus išorinio vertinimo tobulintinas (-5) rodiklių veiklas (2.5.2., 2.6.2., 2.3.4., 3.1.1., 2.3.1.), o iš jų dažniausiai nurodė **pasiektą pažangą**:

- **2.5.2.** Veiklos, turinio ir mokymosi tempo parinkimas atskiriems mokiniams ir jų grupėms pagal poreikius ir gebėjimus;
- **3.1.1.** Kiekvieno mokinio daroma pažanga palyginti su ankstesniais akademineis įvairių sričių pasiekimais.
- **2.6.2.** Mokymosi vertinimo sistemos aiškumas ir pagrįstumas.

Pagrindinės mokyklos **žymiai rečiau** pasiekė pažangą **2.3.1. Mokymo nuostatos ir būdai bei 2.3.4. Išmokimo stebėjimo** veiklose.

Be to tik pagrindinės mokyklos progimnazijos ir gimnazijos dažnai nurodo tobulintų veiklų pažangą - **3.1.1. Kiekvieno mokinio daroma pažanga, palyginti su ankstesniais akademineis įvairių sričių pasiekimais.**

Progimnazijos **dažniausiai** pažangą nurodo (net trys rodiklių veiklos iš -5):

- 4.2.1. Mokymosi palaikymas: konsultavimas, pagalba ilgesnį laiką nelankiusiems mokyklos, mokymosi sunkumų, elgesio sutrikimų turintiems mokiniams;
- **2.3.1.** Ugdomosios veiklos formų (strategijų, būdų, metodų, užduočių) tinkamumas mokymosi motyvacijai ir mokinių aktyvumui palaikyti;
- **3.1.1.** Kiekvieno mokinio daroma pažanga, palyginti su ankstesniais akademineis įvairių sričių pasiekimais;
- **2.3.1.** Dėmesys mokymosi poreikiams ir stiliams;
- **2.6.2.** Mokymosi vertinimo sistemos (kriterijų, organizavimo) aiškumas ir pagrįstumas ir t.t.

Progimnazijos **žymiai rečiau** pasiekė pažangą **2.5.2.** Veiklos, turinio ir mokymosi tempo parinkimas atskiriems mokiniams ir jų grupėms pagal poreikius ir gebėjimus *bei* **2.3.4.** *Išmokimo stebėjimo* veiklose.

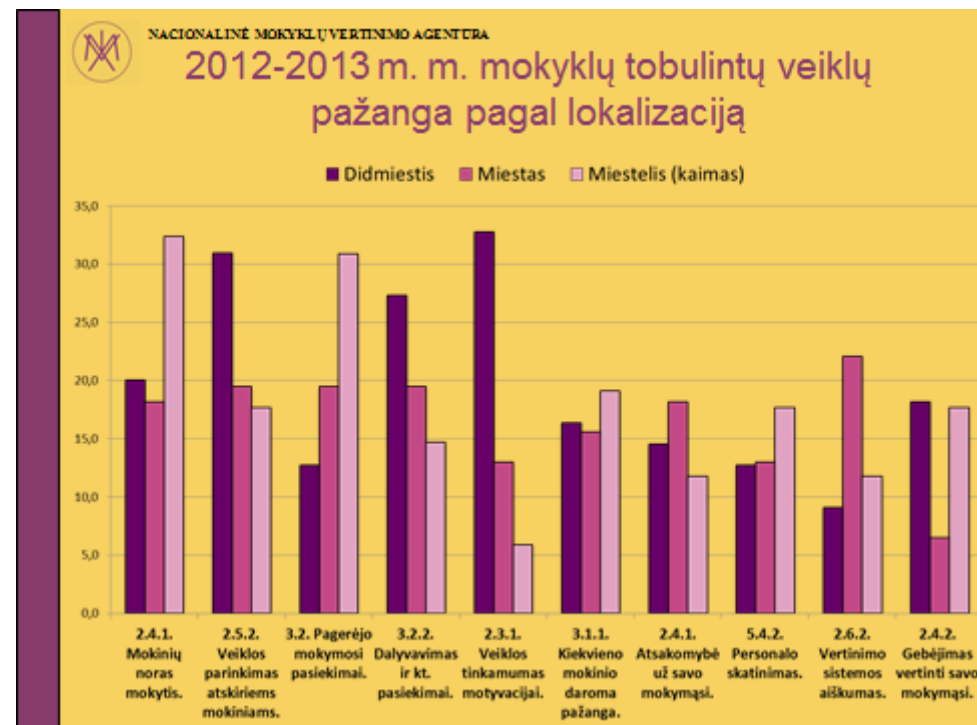
Pradinės mokyklos **dažniausiai pažangą** nurodo:

- 3.2.2. Dalyvavimas ir pasiekimai olimpiadose, konkursuose, projektuose;
- **2.5.2.** Veiklos, turinio ir mokymosi tempo parinkimas atskiriems mokiniams ir jų grupėms pagal poreikius ir gebėjimus;
- 2.4.1. Mokinių noro mokytis, aktyvumo ir pasitikėjimo savo jėgomis lygis;
- **2.3.1.** Ugdamosios veiklos formų (strategijų, būdų, metodų, užduočių) tinkamumas mokymosi motyvacijai ir mokinių aktyvumui palaikyti.

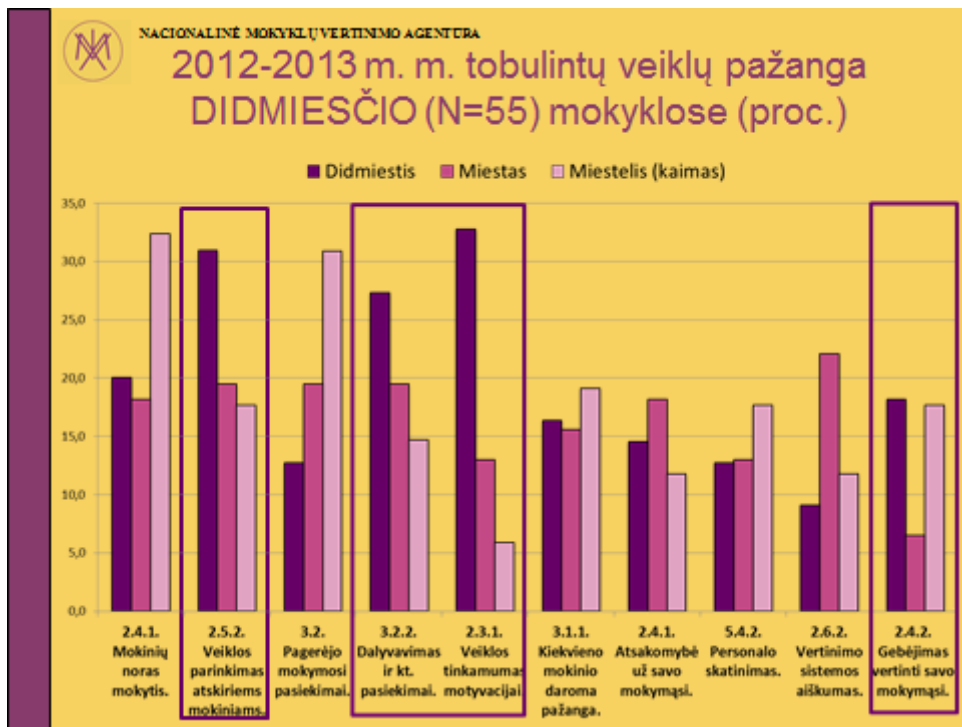
Pradinės mokyklos rinkosi tobulinti **3 iš 5** rekomenduojamus išorinio vertinimo tobulintinas rodiklių veiklas (2.5.2., 2.3.4., 2.3.1.) ir nurodė pasiektą pažangą šiose veiklose. Pradinės mokyklos **žymiai rečiau** pasiekė pažangą **2.3.4. Išmokimo stebėjimo** veiklose

Tik pradinės mokyklos **nesirinko** tobulinti po išorinio vertinimo rekomenduojamas tobulintinas rodiklių veiklas: **2.6.2. Išmokimo stebėjimo ir 3.1.1. Kiekvieno mokinio daroma pažanga** rodiklių veiklas. Tačiau keletą pradinių mokyklų nurodė pasiektą pažangą šiose srityse (2.6.2. Išmokimo

stebėjimo ir 3.1.1. Kiekvieno mokinio daroma pažanga), pasirinkus tobulinti kitų rodiklių veiklas.

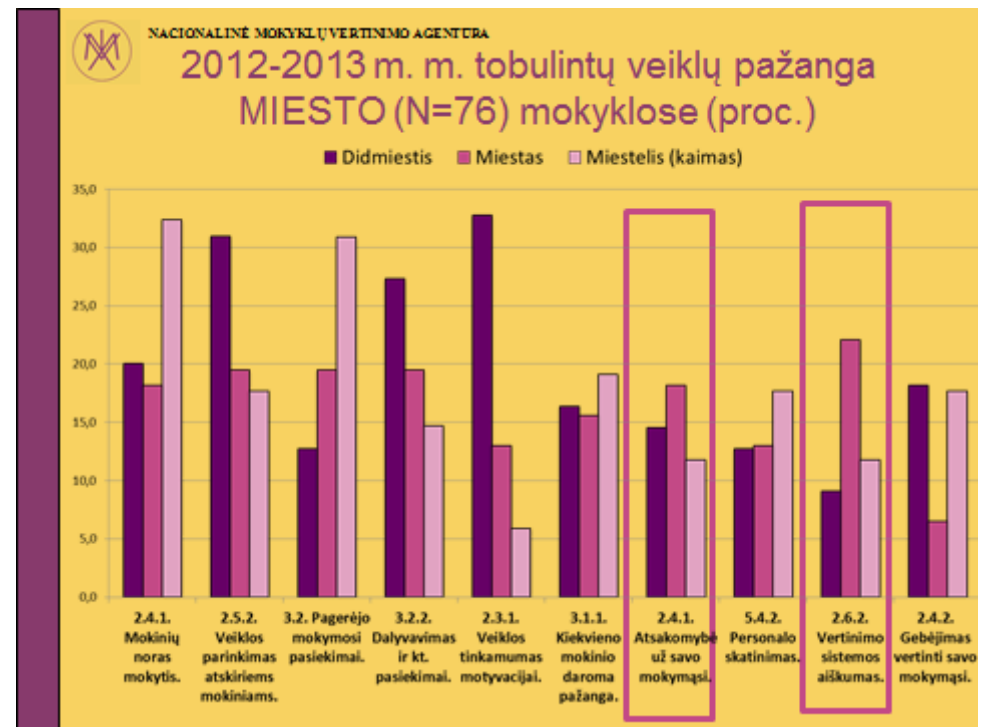
10 dažniausių tobulintų veiklų pažanga pagal lokalizaciją.

Didmiestio mokyklos, paskutinius 3 metus turėjusios išorinį vertinimą, dažniau nei miestelio (kaimo) ir miesto pasiektą pažangą nurodo:

- **2.3.1.** Ugdomosios veiklos formų (strategijų, būdų, metodų, užduočių) tinkamumas mokymosi motyvacijai ir mokinių aktyvumui palaikyti;
- **2.5.2.** Veiklos, turinio ir mokymosi tempo parinkimas atskiriems mokiniams ir jų grupėms pagal poreikius ir gebėjimus;
- 3.2.2. Dalyvavimas ir pasiekimai olimpiadose, konkursuose, projektuose;
- 2.4.2. Gebėjimas vertinti savo mokymąsi.

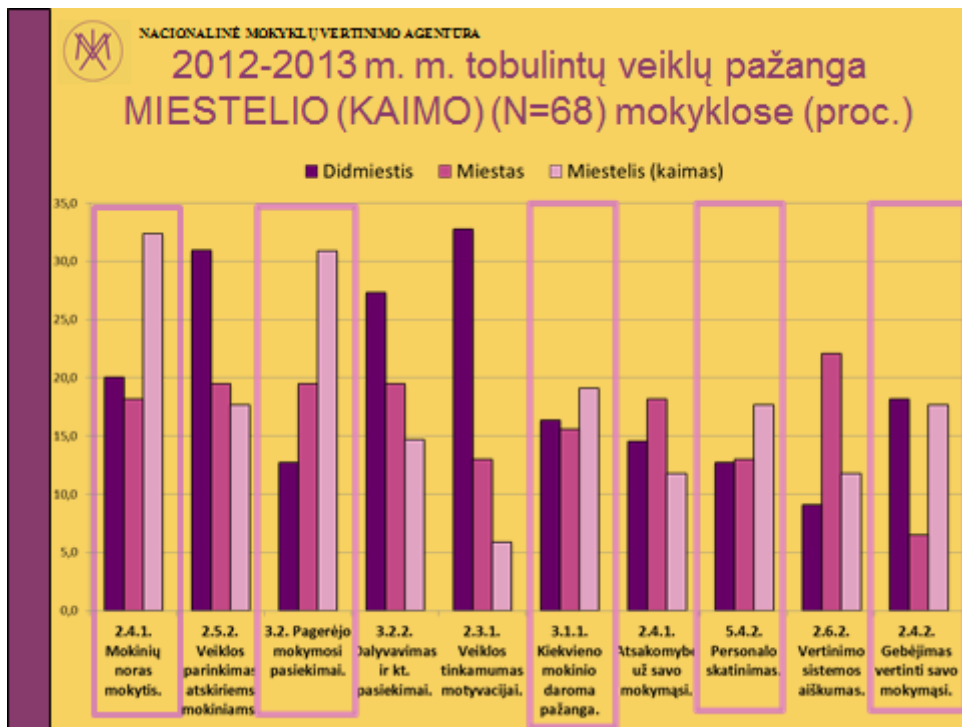
Dažniausiai didmiestio mokyklų pažanga buvo ugdymo ir mokymosi bei pasiekimų srityse.

Miesto mokyklos, 2010-2013 m. m. turėjusios išorinį vertinimą, dažniau nei kitose didmiestio ar miestelio (kaimo) mokyklose pasiektą pažangą nurodo:

- **2.6.2.** Mokymosi vertinimo sistemos (kriterijų, organizavimo) aiškumas ir pagrįstumas;
- 2.4.1. Atsakomybė už savo mokymąsi: lankomumas, namų darbų atlikimas.

Dažniausiai miesto mokyklų pažanga buvo ugdymo ir mokymosi bei pasiekimų srityse.

Miestelio (kaimo) mokyklos, 2010-2013 m. m. turėjusios išorinį vertinimą, dažniausiai pasiektą pažangą nurodo:

- 2.4.1. Mokinių noras mokytis, aktyvumo ir pasitikėjimo savo jėgomis lygis;
- 3.2. Pagerėję mokymosi pasiekimai;
- 3.1.1. Kiekvieno mokinio daroma pažanga, palyginti su ankstesniais akademiniais įvairių sričių pasiekimais;
- 5.4.2. Pagarba personalui, skatinimas ir sąlygų sudarymas tobulinant kvalifikaciją;
- 2.4.2. Gebėjimas vertinti savo mokymąsi.

Dažniausiai miestelio (kaimo) mokyklų pažanga buvo ne tik ugdymo ir mokymosi, pasiekimų srityse, bet ir strateginio valdymo srityje.

Subalansuotų kortelių pradininkai Harward'o ekonomikos profesoriai R. Kaplan ir D. Norton sistema (1996). Taip pat žr. Bendrojo lavinimo mokyklos vidaus audito metodika. II dalis, 2004.

Ši kortelių sistema sudaryta iš 4 švietimo sričių (perspektyvų), kurios charakterizuoja ir išmatuoja organizacijos efektyvumą. Kai vienodu tempu auga visos šios sritys tik tada kortelės tampa iš tikrųjų subalansuotos ir pagerina sukurtą organizacijos planavimo procesą (pagal L. Tumyan „Applying the balances scorecard to education“, 2012):

- **Kliento perspektyva** – klientų pasitenkinimas, santykiai su tėvais, mokinių mokymosi gebėjimai, pasiekimai ir rezultatai paremti vertinimo metodų įvairove;
- **Organizacinė perspektyva** – procesų efektyvumas, mokinių ugdymo veiklos, mikroklimato gerinimas, organizacijos strategijos ir veiklos plano įgyvendinimo rodikliai;
- **Mokymosi perspektyva** – inovacijos, darbuotojų mokymasis, žinių ir įgūdžių dalijimasis, programos ir paslaugos mokytojų, personalo vystymuisi bei augimui.

- **Paramos perspektyva** – finansiniai ištekliai, infrastruktūros atnaujinimas, tinkamas mokyklos įrangos pakeitimas, praktinė planavimo strategija.

Tai vienas iš geriausių būdų mokyklai sužinoti ką turėtų taikyti arba naudoti, kad subalansuotai pagerintų savo veiklą, įvertinus visas keturias organizacijos valdymo sritis.

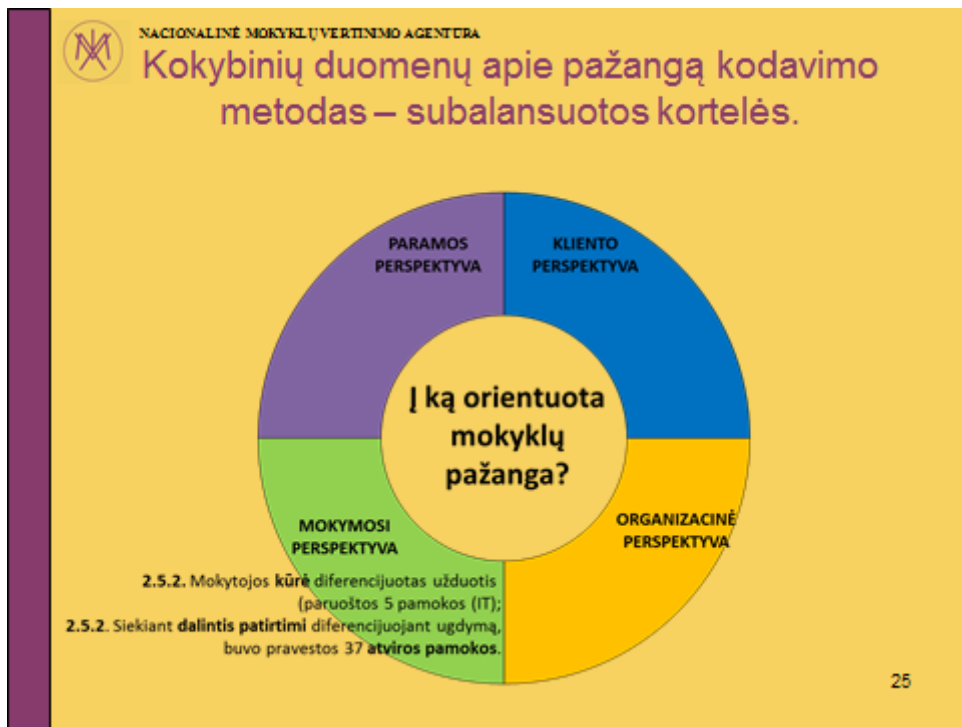

Visoms 4 perspektyvoms buvo apibrėžiami ir priskirti veiklos rodiklių paaiškinimai, kuriais remiantis koduojama mokyklų atsiųstų įsivertinimo ir pažangos anketų (2012-2013 m. m.), pažangos stulpelio „YRA“ informacija.

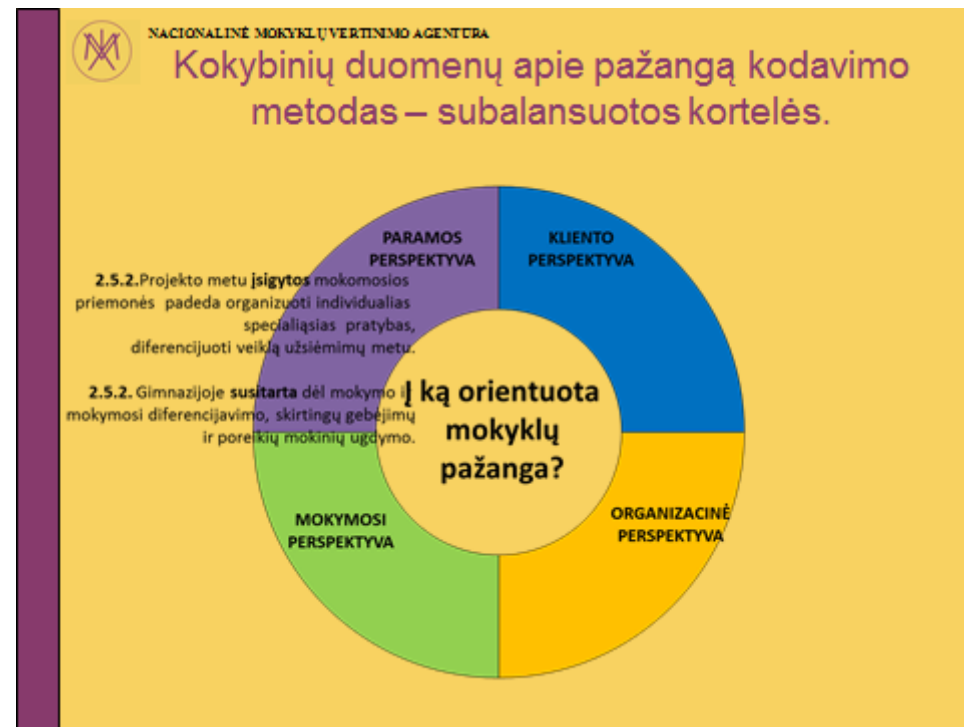
Mokyklų pasiektos pažangos pavyzdžiai KLIENTO perspektyvoje - 2.5.2. Mokymosi veiklos diferencijavimas.

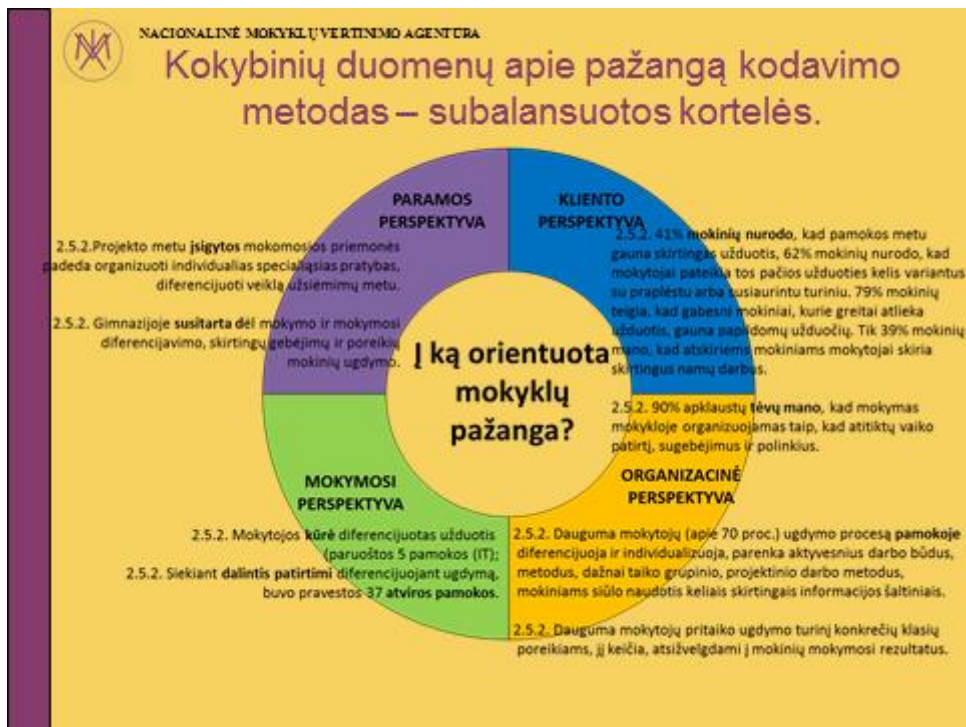
Mokyklų pasiektos pažangos pavyzdžiai ORGANIZACINĖJE perspektyvoje - 2.5.2. Mokymosi veiklos diferencijavimas.

Mokyklų pasiektos pažangos pavyzdžiai (2012-2013 m. m. įsivertinimo ir pažangos anketų) personalo MOKYMOSI perspektyvoje - 2.5.2. Mokymosi veiklos diferencijavimas.

Mokyklų pasiektos pažangos pavyzdžiai (2012-2013 m. m. įsivertinimo ir pažangos anketų) PARAMOS perspektyvoje - 2.5.2. Mokymosi veiklos diferencijavimas.

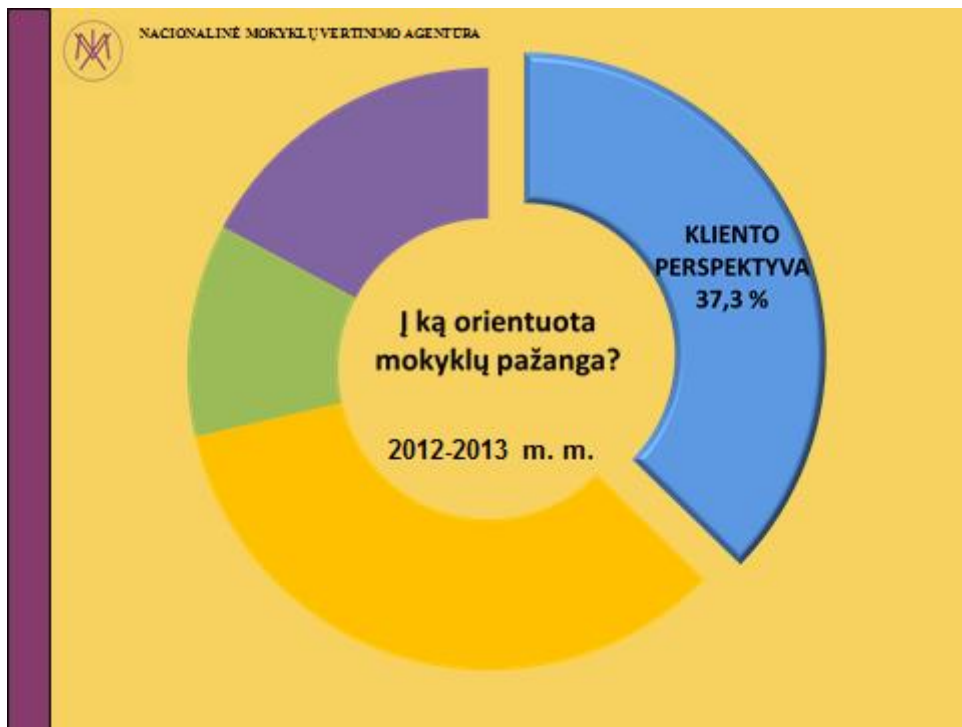
Mokyklų pasiektos pažangos pavyzdžiai (2012-2013 m. m. įsivertinimo ir pažangos anketų) visose 4 perspektyvose - 2.5.2. Mokymosi veiklos diferencijavimas.

Pažangos duomenų pasiskirstymas pagal perspektyvą 2012-2013 m. m.

Beveik vienodu tempu auga kliento ir organizacinė perspektyvos apie 40 proc. Mokykla dažniau orientuojasi į klientų poreikių (mokinius, tėvus) ir į organizacijos procesų pažangą; Matome, kad Lietuvos mokykla rečiau orientuojasi į personalo mokymosi tik 11,4 proc., ir paramos (17,2 proc.) perspektyvų pažangą.

Įvairūs šaltiniai teigia, kad efektyviai organizacija tobulėja, kai visos šios 4 perspektyvos auga tolygiai ir vienodais tempais gerinamos organizacijos veiklos. Organizacija vystosi silpnai, jei viena iš šių esminių sričių pamirštama ir netebulinama. Visi ilgalaikiai organizacijos planai turėtų atsižvelgti į visas keturias perspektyvas.

Mokyklos tobulindamos veiklas dažniausiai pasiektą pažangą nurodo KLIENTO perspektyvoje – 37,3 proc.

Šioje perspektyvoje mokyklos orientuojasi į duodančią konkrečią naudą klientui: mokinių gebėjimų / pasiekimų didėjimą, tėvų (globėjų) pasitenkinimą ir tiesioginių paslaugų planavimą klientui.

Mokyklų dažniausiai pasiekta pažanga KLIENTO perspektyvoje:

- 2.4.1. Padidėjęs mokinių noras mokytis, aktyvumo ir pasitikėjimo savo jėgomis;
- 3.2. Pagerėję mokinių mokymosi pasiekimai;
- 3.2.2. Padidėjęs mokinių dalyvavimas ir pasiekimai olimpiadose, konkursuose, projektuose;
- 3.1.1. Padažnėjusi kiekvieno mokinio daroma pažanga, palyginus su ankstesniais akademineis įvairių sričių pasiekimais;
- 2.4.1. Padidėjusi mokinių atsakomybė už savo mokymąsi: pagerėjęs lankomumas, namų darbų atlikimas;
- 2.4.2. Padidėję mokinių gebėjimai vertinti savo mokymąsi;
- 4.5.1. Pagerėjęs mokytojų ir tėvų bendradarbiavimas padedant vaikams mokytis;
- 2.6.3. Padidėjęs tėvų pasitenkinimas informavimu apie vaikų sėkmę mokantis dažnumu ir kokybe;
- 2.4.2. Padidėjęs mokinių gebėjimas savarankiškai atlikti užduotis: pasirinkti atlikimo būdą, surasti reikiamą informaciją ir ją tinkamai naudoti;
- 2.5.2. padidėjęs mokinių ir tėvų pasitenkinimas veiklos, turinio ir mokymosi tempo parinkimu atskiriems mokiniams ir jų grupėms pagal poreikius ir gebėjimus.

Dažniausiai minėta mokyklų pažanga kliento perspektyvoje buvo ugdymo ir mokymosi, pasiekimų bei pagalbos mokiniui srityse.

Mokyklos tobulindamos veiklas dažniausiai pasiektą pažangą nurodo ORGANIZACINĖJE perspektyvoje – 34,1 proc.

Šioje perspektyvoje mokyklos orientuojasi į sukurtas struktūras ir procesus vykdant vartotojo perspektyvoje numatytas paslaugas: mokytojų procesų taikymas ir organizavimas pamokoje.

Mokyklų dažniausiai pasiekta pažanga **ORGANIZACINĖJE** perspektyvoje:

- 2.3.1. **Mokytojų** dažnesnis **ugdamosios veiklos formų** (strategijų, būdų, metodų, užduočių) tinkamumas mokymosi **motyvacijai** ir mokinių aktyvumui palaikyti;
- 2.1.3. **Mokytojų** dažniau vedamos **integruotos** pamokos, projektai, renginiai;
- 2.5.2. Mokytojai dažniau **parenka veiklas, turinį ir mokymosi tempą** atskiriems mokiniams ir jų grupėms pagal poreikius ir gebėjimus;
- 2.6.2. **Mokytojai** dažniau taiko **aiškią ir pagrįstą** mokymosi **vertinimo** sistemą (kriterijų, organizavimo);
- 2.3.1. **Mokytojai** dažniau skiria **dėmesį mokymosi poreikiams ir stiliams**.
- 3.1.1. Mokytojai dažniau stebi **kiekvieno mokinio daromą pažangą**, palygina su ankstesniais akademiniais įvairių sričių pasiekimais;
- 4.2.1. **Mokytojai** dažniau organizuoja **mokymosi palaikymą**: konsultuoja, teikia pagalbą ilgesnį laiką nelankiusiems mokyklos, mokymosi sunkumų, elgesio sutrikimų turintiems mokiniams;
- 2.2.1. **Mokytojai** dažniau planuoja mokymosi **uždavinių kėlimą** ir formulavimą;

- 2.1.5. **Mokytojai** dažniau koordinuoja **neformaliojo švietimo** pasiūlos ir pasirinkimo atitikimą;
- 2.3.2. **Mokytojai** dažniau **ugdymo turinį** aktualizuoja ir susieja su mokinių interesais, praktiniais poreikiais;
- 4.3.2. **Mokytojai** dažniau skiria dėmesį **gabių ir talentingų** vaikų **mokymosi poreikiams** ir jų ugdymo organizavimui.

Dažniausiai minėta mokyklų pažanga organizacinėje perspektyvoje buvo ugdymo ir mokymosi, pagalbos mokiniui bei pasiekimų srityse.

Mokyklos nurodė pasiektą pažangą – PERSONALO MOKYMOSI perspektyvoje – 11,4 proc.

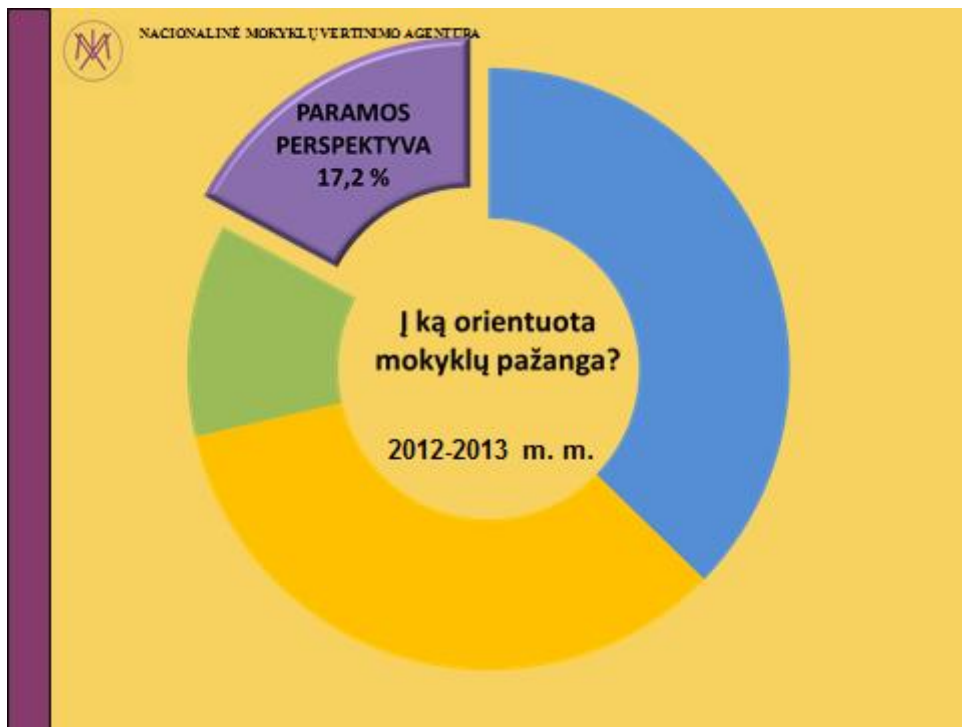
Šioje perspektyvoje mokyklos orientuojasi į personalo mokymą ir skatinimą imtis naujų veiksmų, kvalifikacijos tobulinimas, darbuotojų paieškos politika ir įdarbinimo principai.

Mokyklų dažniausiai pasiekta pažanga **personalo mokymosi** perspektyvoje:

- 5.4.2. Mokykloje skatinamas pagarbus ir dalykiškas bendravimas su personalu, nustatomi bei planuojami kvalifikacijos tobulinimo poreikiai;
- 5.4.2. Organizuojama personalo gerosios patirties sklaida.
- 3.2.2. Personalo dažnesnis dalyvavimas ir pasiekimai projektuose.
- 2.6.2. Mokytojai patys mokėsi tobulinti vertinimo sistemą (kriterijus, organizavimas);
- 1.4.2. Mokytojai mokėsi partnerystės su kitomis įstaigomis projektų ir kt. veiklų metu.

Dažniausiai minėta mokyklų pažanga personalo mokymosi perspektyvoje buvo strateginio valdymo ir pasiekimų srityse.

Mokyklos nurodė pasiektą pažangą – PARAMOS perspektyvoje – 17,2 proc.

Šioje perspektyvoje mokyklos orientuojasi į mokymosi išteklių įsigijimą, naujų tvarkų ir sistemų sukūrimą.

Mokyklos dažniausiai pasiekė pažangą **paramos** perspektyvoje:

- 2.5.2. Mokykloje priimti **susitarimai dėl veiklos, turinio ir mokymosi tempo parinkimo** atskiriems mokiniams ir jų grupėms pagal poreikius ir gebėjimus;
- 5.5.2. Mokykla rūpinasi materialinių išteklių kiekiu, tinkamumu, pritaikymu, atnaujinimu ir turtinimu, jų prieinamumu ir naudojimo veiksmingumu ir kt.
- 2.6.2. **Priimtos naujos tvarkos** tobulinant mokymosi **vertinimo** sistemą;
- 4.2.1. Sukurtos naujos sistemos **mokymosi palaikymui** organizuoti: **konsultuoti**, teikti pagalbą ilgesnį laiką nelankiusiems mokyklos, mokymosi sunkumų, elgesio sutrikimų turintiems mokiniams;
- 1.3.2. Kuriama nauja skatinimo sistema ir politika mokykloje.
- 2.6.3. **Patvirtintos taisyklės** tėvų (globėjų) informavimo apie vaikų sėkmę mokantis dažnumui ir kokybei didinti.
- 2.3.1. **Metodinėse grupėse** aptartos ugdomosios veiklos formų (strategijos, būdai, metodai, užduotys) tinkamumas mokymosi motyvacijai ir mokinių aktyvumui palaikyti.
- 1.3.1. Sukurtos aiškios ir apibrėžtos **taisyklės** palaikančios tvarką ir drausmę. Dažniausiai minėta mokyklų pažanga paramos perspektyvoje buvo ugdymo

ir mokymosi, mokyklos kultūros, strateginio valdymo bei pagalbos mokiniui srityse.

- Mokyklos nurodo, jog **mokinių mokymosi pasiekimų (3.2.1.) pažangai** dažniausiai **įtakos turi** pasirinkus tobulinti **2.5.2. Mokymosi veiklos diferencijavimą, 2.4.2. Mokėjimą mokyti, 2.3.1. Mokymo nuostatas ir būdus** rodiklių veiklas.
- Mokyklos pažymi, jog 3.2.1. mokinių mokymosi pasiekimų pažangą rečiau įtakoja pasirinkus tobulinti **3.1.1. Atskirų mokinių pažangą, 2.3.4. Išmokimo stebėjimą, 2.6.2. Vertinimą kaip ugdymą, 2.2.2. Pamokos struktūros kokybę ir 2.4.1. Mokymosi motyvacijos** rodiklių veiklas.

Tamsiausia spalva poveikis stipriausias *Mokinių mokymosi pasiekimams*, šviesiausia – silpniausias.

Mokyklos teigė, jog **mokinių mokymosi motyvacijos (2.4.1.) pažangai** dažniausiai **įtakos turi** pasirinkus tobulinti **2.4.1. Mokymosi motyvaciją, 2.4.2. Mokėjimą mokyti, 2.3.1. Mokymo nuostatos ir būdai** rodiklių veiklas;

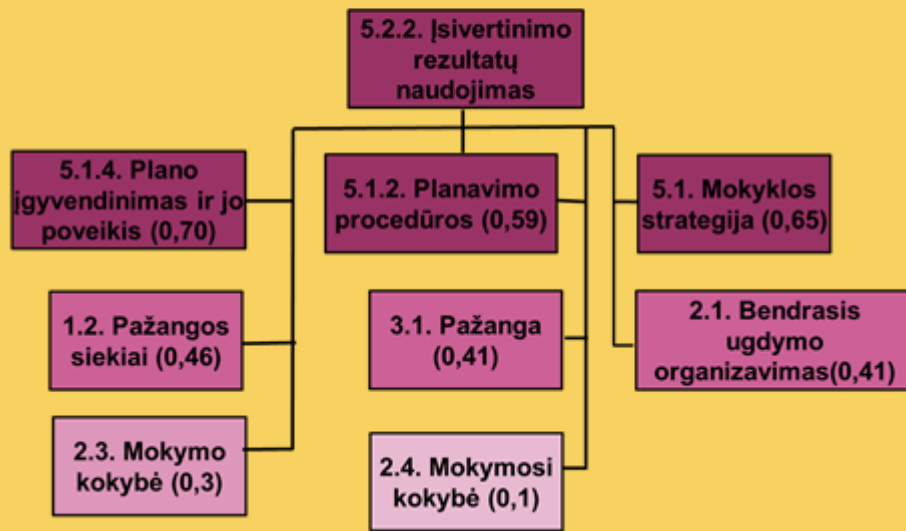
- Mokyklos nurodė, jog mokinių mokymosi motyvacijos pažangai (2.4.1.) rečiau atsiliepia pasirinkus tobulinti **2.3.5. Namų darbai ir 2.5.2. Mokymosi veiklos diferencijavimo** rodiklių veiklas;

Tamsiausia spalva poveikis stipriausias, šviesiausia – silpniausias.

5.2. Mokyklų įsivertinimas

2007-2013 m. mokyklų išorės vertinimo duomenys,
N=459 (>30% visų BUM)

APIBENDRINIMAS:

- Mokyklos turėjusios išorinį vertinimą 2010-2013 m. m. **retai renkasi tobulinti 2.3.4. Išmokimo stebėjimą** (11 mokyklų), nors yra viena iš svarbiausių - 3-ioje vietoje tarp rekomenduojamų tobulinti veiklų mokykloje. Galbūt to pasekmė **2.3.4. Išmokimo stebėjimas** nepatenka tarp mokyklų nurodžiusių dažniausiai pasiektą pažangą.
- **Vidurinių** mokyklų po išorinio vertinimo **rekomenduojamos** tobulintinos rodiklių veiklos (-5) **nepatenka** į mokyklų nurodytą **dažniausiai pasiektą pažangą**.
- Tik **gimnazijos, pagrindinės, progimnazijos** nurodė dažniausiai pasiektą pažangą - pagerėjusius mokinių mokymosi pasiekimus ir pagerėjusią kiekvieno mokinio pažangą.
- Kokybinės analizės principas yra subalansuotų kortelių sistema, kuri sudaryta iš 4 švietimo sričių (perspektyvų): kliento, organizacinė, personalo mokymosi ir paramos. Lietuvos mokyklos dažniau orientuojasi į klientų poreikių (mokinius, tėvus) ir į organizacijos procesų pažangą; Mokyklos rečiau orientuojasi į personalo mokymosi tik 11,4 proc. ir paramos (17,2 proc.) perspektyvų pažangą.
- *Mokinių mokymosi pasiekimų (3.2.1.) pažangai dažniausiai poveikį turėjo mokykloms pasirinkus tobulinti 2.5.2. Mokymosi veiklos diferencijavimo, 2.4.2. Mokėjimo mokytis, 2.3.1. Mokymo nuostatų ir būdų rodiklių veiklas.*

Analizuojant mokyklų išorinio vertinimo rezultatus, nagrinėti 5.2.2. Įsivertinimo rezultatų panaudojimo mokykloje ryšiai su kitais veiklos rodikliais ir temomis. Nustatyta, jog įsivertinimo rezultatų panaudojimo kokybė mokykloje yra labai stipriai susijusi su planavimo, strategijos kokybe. Taip pat koreliuoja mokyklos pažangos siekiai, daroma pažanga, bei bendrasis ugdymo organizavimas su įsivertinimo rezultatų panaudojimu – vadinasi, **kuo veiksmingesnis įsivertinimo rezultatų panaudojimas, tuo geriau vertinama ir pastarųjų temų kokybė**. Tuo tarpu, 5.2.2. Rezultatų panaudojimas ir mokymo kokybė (2.3.) siejasi silpnai, o su mokymosi kokybe (2.4.) iš viso reikšmingai nesisieja. Reikia atkreipti dėmesį, jog mokyklos įsivertindamos ir tobulindamos savo veiklos kokybę, daugiausia dėmesio skiria būtent šioms temoms.